

2. Платов В. Я. Деловые игры: разработка, организация, проведение — М.: Профиздат, 1991. — С. 176.

3. Рогинский В. М. Азбука педагогического труда — М.: Высш. шк. — 1990. — С. 65.

О. Г. БОБРОВА, канд. екон. наук, доц.
(Київський національний економічний університет)

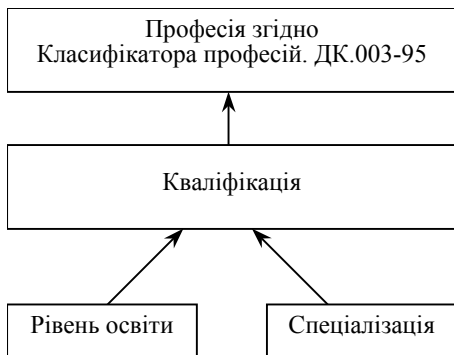
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ ПІДГОТОВКИ ЕКОНОМІСТІВ СФЕРИ АГРОБІЗНЕСУ

Суттєве реформування економіки, становлення та розвиток ринкових відносин вимагають досить активної роботи економічних служб. Практично немає ні одного підприємства, жодної фірми де б не існувала посада «економіст». У свою чергу, ефективність роботи економіста залежить від правильного визначення і розуміння працівником його трудових функцій та змоги виконати їх на належному рівні. Підготувати економістів, які б забезпечили ефективне управління економічними процесами на підприємствах агробізнесу, покликані провідні економічні та аграрні вузи України.

Визначальним моментом підготовки фахівця є навчальний план відповідної спеціальності. Приєднання України до Болонської конвенції викликало необхідність внесення змін до навчальних планів підготовки бакалаврів та магістрів у сфері агробізнесу. Хотілося б зупинитися на основоположних моментах формування навчальних планів, та їх відповідності ринковим вимогам щодо підготовки висококваліфікованих фахівців.

Запровадження в Україні практики побудови навчальних планів на кшталт західноєвропейських університетів, на основі поєднання нормативної та вибіркової частин змісту навчання викликає запитання: «Які предмети повинні формувати зазначені частини? Як повинно забезпечуватися відображення спеціальності та спеціалізації в навчальних планах?» На наш погляд для відповіді на дане питання необхідно зупинитися на визначенні таких понять як професія, спеціальність, спеціалізація, галузь, які

використовуються в нормативних актах, що стосуються регулювання трудових відносин в Україні. Згідно Державного Класифікатора професій ДК 003-95 «Професія — це здатність виконувати подібні роботи, які вимагають від особи певної кваліфікації». Кваліфікація, як зазначено в Класифікаторі професій, визначається рівнем освіти і спеціалізацією. У свою чергу «Спеціалізація пов'язана як з необхідною галуззю знань, так і з продукцією, що виробляється та послугами, що надаються...». Таким чином, Державний Класифікатор професій для ідентифікації професії, за якою працюватиме випускник ВНЗ пропонує наступну схему:

Варто зазначити, що Державний Класифікатор професій є єдиним нормативним документом, згідно якого в установленому порядку здійснюються записи професій у трудові книжки працівників.

Проведений аналіз свідчить, що поняття спеціальності взагалі зникло з поля зору Класифікатора професій. У той же час поняття спеціальності є основоположним при побудові навчальних планів бакалаврів, спеціалістів. Саме в розрізі спеціальностей будуються навчальні плани, а потім на їх базі створюються навчальні плани окремих спеціалізацій, в основу формування яких може бути покладено вид діяльності або галузеву специфіку. Це дає підстави стверджувати, що предмети, які відображають специфіку саме навчального плану спеціалізації, є основоположними і повинні формувати нормативну частину змісту навчання.

Зокрема, при побудові навчального плану спеціалізації «Економіка агропромислових формувань», в основу якого покладено галузеву специфіку, останню, головним чином, зобов'язані представляти нормативні дисципліни. Вибіркова складова навчального плану повинна відображати можливі види діяльності в межах спеціалізації, а саме специфіку видів діяльності в межах таких

професій Класифікатора професій, як «Економіст з бухгалтерського обліку і аналізу господарської діяльності» (код КП 2441.2), «Економіст з договірної і претензійної роботи» (код КП 2441.2), «Економіст з матеріально-технічного забезпечення» (код КП 2441.2), «Економіст з планування» (код КП 2441.2), «Економіст з праці» (код КП 2441.2), «Економіст з фінансової роботи» (код КП 2441.2), «Економіст зі збуту» (код КП 2441.2), що можуть бути введені в штатні розписи агропромислових формувань для виконання відповідних функцій. І навпаки, при побудові навчальних планів спеціалізацій за критерієм виду діяльності, вибірково складову повинні формувати дисципліни, які б давали уявлення про особливості функціонування даної професії в різних галузях економіки.

Варто також зупинитися на такій важливій складовій навчальних планів, як практика. Аналіз оголошень на вакантні посади економістів підприємств агробізнесу дозволяє зробити висновки, що, як правило, роботодавець хоче мати висококваліфікованого спеціаліста, який володіє не лише глибокими теоретичними знаннями, аналітичними здібностями, а й має досвід практичної роботи, або практичні уміння, навички. Такі вимоги є реаліями сьогодення, коли вкладення в навчання персоналу — це різновид інвестицій, а період їх освоєння є тривалим. Тим паче, ймовірність окупності саме на підприємстві, яке здійснило такі інвестиції є незначною, оскільки трудове законодавство не передбачає норм, які б зобов'язували найманого працівника забезпечити окупність вкладених коштів в його навчання на підприємстві. Крім того, реалізація бізнес-процесів потребує негайного прийняття управлінських рішень, ефект від яких чи втрати можуть вимірюватися мільйонами гривень. Все вищевикладене свідчить, що практична підготовка повинна стати невід'ємним елементом підготовки бакалавра з економіки за спеціальністю «Економіка підприємства». Ураховуючи, що виробничий період в сільськогосподарському виробництві має тривалий характер, варто, щоб практична підготовка складалася з двох етапів, для можливості ознайомлення з двома основними циклами сільськогосподарських робіт в рослинництві та їх організаційним і економічним супроводженням.

Процес навчання у навчальному закладі націлений на підготовку студента до успішного виконання виробничих функцій. Після закінчення ВНЗ особа отримує кваліфікацію, яка дає можливість працювати за певними посадами. Перелік посад, на яких може працювати людина, що має певну кваліфікацію, зазначається в Освітньо-кваліфікаційній характеристиці спеціальності. Проте

процес інформування щодо змісту Освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціальностей в Україні не налагоджений належним чином. Виникають випадки коли випускник, який після закінчення ВНЗ йде реєструватися для пошуку роботи в центр зайнятості, не може чітко сказати, на які посади він може претендувати. Тому, на наш погляд, доцільно було б на державному рівні розробити класифікатор відповідності освітніх кваліфікаційних рівнів ВНЗ та посад Державного Класифікатора професій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Державний класифікатор. ДК 003-95. Класифікатор професій. Затверджений Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації від 25 липня 1995 року № 257.
2. Державний класифікатор України. ДК 009-96. Класифікація видів економічної діяльності. Затверджений Державним комітетом України по стандартизації, метрології та сертифікації від 22 жовтня 1996 року № 441.
3. ДСВО 01-98 Основні положення.
4. ДСВО 02-98 Терміни і визначення.

О. І. ГОЙЧУК, д-р. екон. наук (Національний аграрний університет)

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ ЗА ГАЛУЗЕВИМ ПРИНЦИПОМ

Компетентність і професіоналізм державних службовців — важливі складові ефективного управління державою. Тому якість професійної підготовки цієї категорії фахівців визначає стратегію розвитку держави. Це особливо важливо в умовах інтегрування України в європейську спільноту, коли необхідно розбудувати українську державу на відповідних правових і демократичних засадах, що є спонукальним мотивом до пошуку найбільш ефективних шляхів професійного навчання державних службовців, враховуючи галузеві особливості їх управлінської діяльності.

Одним з галузевих вищих навчальних закладів, який єдиний в Україні готує магістрів державної служби за спеціалізацією «Державне регулювання АПК», є Національний аграрний університет.